

ճանչնային՝ մամուլն ընդհանրապէս աւելի եռանդեամբ զինքը կը պաշապանէր։ Յուլիս 7ին թայմը հետեւեալ տողերը կը գրէր. « Գաղղիական զիւրազրգութեան այսպէս բորբոքելուն վրայ պէտք չէ զարմանալ, այլ զայն զրգողին անխոհմտութեան »։ Կը յիշէր որ « Լէոքոլտի եղբայրը Ռումանիոյ այն Կարոլոս իշխանն է՝ որ չորս տարի առաջ՝ այնպէս վարպետութեամբ իրեն Գահ մը պատրաստեց. այս կերպով Բրուսիա յԱրեւել և յԱրեւմուտս նախագոր կ'ըլլայ և իտալական դաշնակցութեամբ՝ կը պատէ զԳաղղիա օգնական պետութեամբ »։ Կը ճանչնար որ 'ի Գաղղիա հասարակաց կարծիքը այնպէս բուռն և իրաւացի կերպով գրեզընեալ է՝ որ ոչ մի տէրութիւն կրնար դէմ գնել։ Կը պախարակէր այն գաղտնի կերպը՝ որով յանդէտս այլոց պետութեանց՝ պատրաստուած էր այն հաւարակ և ամօթալի պետական հարուածը։ Եթէ այն յարաբերութեանց մէջ՝ ընդդէմ Գաղղիոյ կանխապէս մտածեալ հակառակութիւն մը չկար, ի՞նչ պատահաւոր գաղտնի կը պահուէր։

Յուլիս 6ի յայտարարութիւնը՝ որ Գաղղիոյ ձախօրդութիւններէն և պարտութեանէն վերջը այնչափ պախարակուեցաւ՝ այն ատեն անկողնակից ընդունելութիւն մը գտաւ, և սպանիական միջնադէպը համազգային խնդրոյ մը վերածեց։ Ի Գերմանիա մեծ յուզումն պատճառեց, որոյ մասնակցեցան կարծեմ նաև Մոլդաւի և թագաժառանգն։ Հիւսիսային պետութիւնք կը արտնջէին Պիզմարքի ֆառաբեր դիւանագիտութեան վրայ, որ առանց գերմանական ժողովրդեան ուղղակի շահերուն՝ զԲրուսիա միջնադէպին ծանր խնդրոյ մը մէջ կը գլորէր։

Շարաչարեչի

ՆԱՄԱԿ ԽՄԲԱԳՐԻՆ

ԱՅՍ օրերում, յայտնի ազգային երգիչ Պ. Ներսէս Շահլամբանմ, որ տարիներէ 'ի վեր աստ 'ի Նապօլի թատերական բարձր երգեցողութեամբ կը պարապէր իւր սիրալի ծայրին մշակութեամ, կը վերադառնայ 'ի հայրենիս։ Յիշեալ Պարոն իմպէս զիտք, վեց ամսով չափ յաւաճ աւարտեց իւր ուսումըն, և առաջին ամգամ Մալտա կղզիւ զմաց երգելու յԱրքուեմական թատրոմում, ուր ամենայն յաշողութեամբ պսակեցաւ իւր առաջին քայլափոխմ, յորմէ յետոյ փութաց վերադառնալ 'ի Նապօլի, որպէս զի աստ ևս յԱրքուեմական Սամ Կարօ կողմած փառաւոր թատրոմում երգէր։ — Սակայն՝ այլակերպ տնօրինեցին Երկինք. իւր սիրասում ծաղկամայ ամուսինըն Ամմա տիկին զոհ զմաց 'ի սակաւ աւուրս, հակառակ ամենայն ջանից, Ինֆուէնցայի չար տեսակին։ Որով և ինքն Պ. Ներսէսն ալ սգալից՝ առնելով իւր երկու մամիկներն Արմիկ և Շուշանիկ 'ի միասին, որոշեց զմալ 'ի հայրենիս. ուր հապա ինքն շտապաւ պէտք է հասնի միմչև ցՍ. Պետերբուրգ, զատկական տոմբերու առթիւ երգելու համար կապիւրսական թատրոմում, ում արծամագրուած է արդէն իբրև ամուսնի։

Յիշեալ պարոն՝ յընթացս իւր ուղևորութեամբ, որչափ գիտեմ ես, շերմ դիտաւ տրութիւմ կամ թէ՛ փափաք ունի զմալ այցելու Սուրբ Ուխտիդ՝ և ողջունել մօտէն զՍուրբ Միաբանութիւնդ Միխիթարեան որ 'ի Վեմետիկ:

Հոյզ ըմդ զլոյս կ'ուղարկեմ Ձեզի և իմ մէկ տկար երգս, զոր այս առթիւ մա տուցած եմ բարեկամս իբրև ողջոյմ հրաժեշտի, և որուն հետ իբրև եղբայր կենա կից եղամք այնչափ ատեն յայսմ՝ պանդխտութեամբ...:

Եթէ արժամի կը դատիք տալել միմ և զմիւրն պատուական «Բազմալէպ համդի տումը», խնդրեմ որ այժմէն ըմդունիք յարգանացս ամկեղծ հաւատտեաց հետ և յատուկ շնորհակալութիւնս:

ԱՅԵԺԱՆ ԵԱՋԷՃԵԱՆ

ՈՂՋՈՅՆ ՀՐԱԺԵՇՏԻ

ԱՌ ԱՆՁՈՒԳԱԿԱՆ ԲԱՐԵԿԱՄԵ ՌՄ

Պ. ՆԵՐՍԷՍ ՇԱՀԼԱՄԵԱՆ

Երթաս բարեաւ, սիրում ըմկեր, Մէր իմ գոհար, երթաս բարեաւ. Ամցի՛ր ցամաք, ամցի՛ր ծովեր, Ընդ ամջրպետն ամցի՛ր անբաւ. Ես մորմոքած դէպ 'ի քո չում հրաժեշտի տամ քեզ ողջոյմ: Ես ակմապիշ դիտեմ աստէն Ընդ օդս ամհում քո ելևէջ, Խնչպէս Արծիւ՝ Թնկերուդ մէջ Աւբերելով Շուշանն լ'Արմէն, Միմչև հասնիլ հայրենիմ տուն՝ Ձագուկներուդ յապահով բոյմ:

Մաւառնելով բայց ըմդ եթեր Մատի համբոյր մի զեփիւռիմ, որ քո սիրոյմ անտարբեր Միշտ դէպ 'ի սեզ գայ շերմագիմ. Թո՛ղ այդ զեփիւռ խաղայ հեզիկ Նէապօլսում խնդրէ զԱմիկի, Ներա շիրմիմ բաշխէ համբոյր Ղէս պէս ծաղիկք, համ, խումկ ու բոյր. Ծրհմութիւմ յիշատակիմ Լիցի յաւէտ քոյ Ամիկի...:

Համակերպած կամաց էիմ Խաղաղ հոգւով հալպա սլացիք Դան հասիք ասպարիզիմ

Ածծիւր ջանիւք զոր քեզ բացիւր. Ե՛լ ամվհհեր 'ի վեհ համդէս, Թատերաբեմն է քո բաժիմ, Մամբակարմ այմ՝ աշխարհիմ, որ խիմդ ու վիշտ զամ ցամզ 'ի տես: Մոխակօրէն յար քաղցրաւաջ Հոն արծակէ խորունկ հառաջ, երբ ըզմայլմամցդ մէջ իմանառ Թէ մի բամ կաշմիշտ պակաս...: Հեծէ՛ մընչէ՛ զերդ աղաւմի որ կորսնցուց գիր վարութեամ. Եւ ամէն ոք որ վիշալ մ'ունի Միխիթարուի թո՛ղ առ ժամայն...: Բայց զերդ առիծ արծակէ՛ ծայմ Դարբանակալ Թշմառոյմ դէմ, Երբոր տեսնես զԱրդարութիւմ Բռնաւորէմ ոտնակոխամ:

Այլ քամ զամէն մաղթեմ ես քեզ, Ազմիւ Ներսէսդ իմ Շահլամեան, Երբոր ցաւած քեզ պէս շատեր Տեսնես շուրջը, կամ թէ այլուր, Աստուածատուր ծայմիդ 'ի լուր Խնդրել խում մի դուր և Թեթև, Դէ՛հ, ըսփոփիք դու իմքնովիմ Եւ ըսփոփամք լեր ըմկերիմ,

Նա, աղքատիմ թիկուծք ու թե...:
քո մակատիմ հաւատք յոյս, սէք,
թող բոլորեմ պսակք փառաց.

Դաիմի հիւսկէն և ծափք ծափաց
Շատ կ'ընդունիս, գիտեմք իս զայդ,
Բայց քո մակտիմ վայելիւն զարդ

«Մըքիլ զարտօսը որբոյմ միայն»:

ՍՏԵՓԱՆ ԵԱՃԱՃԱՆՆ

Մ. Խ. Ինչպէս կը յիշատակէ իւր նամակին մէջ, Պ. Ստեփան Եաղըձեան, ազգա-
յին նշանաւոր երգիչն Պ. Ներսէս Շահլամեան այցելեց և ստա 'ի վանս: Քաղցր
տպաւորութիւն մը թողոց մեր վրայ իւր ազգային ոգին և հմտութիւնն, բայց
քաղցրագոյն ևս և անմոռանալի՝ իւր չքնաղ ձայնն. 'ի վանս գրեթէ ամբողջ օր մը
անցընելէ վերջ՝ փափագեցաւ այցելել նաև Սուրբ-Պափայեան վարժարանն
որ 'ի Քաղաքին. Պ. Շահլամեան թէպէտ ծանր հարբուխով ներդաշ ըլլայ չկարե-
նալով ընդդիմանալ աշակերտաց, ուսուցչաց և մանաւանդ Վ. Տեսուչին թախան-
ձանաց՝ վարժարանին ոսկէզօծ և թիէթօշեան դահլիճին մէջ լսեցուց իւր զարմա-
նալի ձայնն վերտեան և պէլլինեան ինչ ինչ վէպերգաց մէջ: Խտե՛ ենք 'ի վէնե-
տիկ ներկայ ժամանակիս ամենէն հռչակաւոր վերնաբամբը (Tenore) Դամանիո-
բայց մեր քաղ ազգայինն յիշեալ վերնաբամբին կրծային Տօէն աւելի մի նօթ ունի.
այսինքն Ռե մը երկար և ահաւոր: Փայլուն և յաջող ապագայ մը մտադրած ժամա-
նակին՝ կ'իմացընենք որ մերձաւորապէս առիթ պիտի ունենանք վերստին խօսե-
լու Պ. Շահլամեանի վրայ, եթէ Նա 'ի վէնետիկ դառնալու խոստմունքը պահէ:

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼԲ

ԵՒԱՅԼԱՅՆ գտնողը: = Շատերը կը կարծեն թէ հեռաձայնը
խօսիւն գտած ըլլայ. սակայն վերջերս հրատարակուած գրքոյկէ
մը կը հաստատուի՝ որ առաջին գտնողն է իտալացին Անտոն Մէ-
ուչչի, որ կը բնակէր 'ի Միացեալ Նահանգս: «Կիբակի աւուր
առաջին շրջագայութիւնս (կը գրէ գրքին հեղինակը) Մէուչչիի
այցերութիւնն եղաւ. ութսունի մօտ գեղեցիկ ծերունի մը, որ
երեսուն տարիէ 'ի վեր կը բնակէր 'ի կղզին ('ի Clifton, Staten Island),
ուր քնաց նաև Կարիպայտի 1851ին: Այնպիսի կերպ մ'ունէր այս ծերունին՝
որ յակամայս կը յիշեցունէր ինձ Վոլդօի խօսքերը. Ներկայ դարուս գրեթէ ա-
մէն գիւտերն իտալացուցն են: Պատանեկութիւնն չափաբերական և բնական
ուսմանց զբաղելով՝ առաջին անգամ՝ ինքը շինեց ճարպաւոր ճրագները խոնաւ
մերձով. «Կիւս մը՝ զոր գողացաւ իրմէ ճարտարագործ խաբեբայ մը. յետոյ ու-
րիշ զանազան գիւտեր ալ բրաւ, որոց մէջ նշանաւորացոյնն է հեռաձայնը. զոր
դարձեալ յափշտակեցին իրմէ անվայել կերպով քանի մը ամերիկացիք: Առա-
ջին տեսակցութեանս՝ այս տեսակետով իրմէ ծանօթութիւններ խնդրեցի: Մէ-